

Lelőhelye: Pozsonyi Egyetemi Könyvtár (Univerzitná Knížnica v Bratislave) EK MS 1048

Latin kiadása: A karácsonyi ünnepkör színjátékai Magyarországon (11–18. sz.) S. a. r. Kilián István. Budapest, Ráció, 2017. 429–450.

Magyar fordítása: Kilián István: A podolini betlehemes játék (1738). In: Jel 1990/6. 36–40.

Előadása: Két történeti és egy nép betlehemes játék: kantai minorita (1732 előtt), podolini piarista (1738) betlehemes játék és a perenyei nép bötlehemes). Régi Magyar Színpad 5. DVD

Első jelenet

Pásztori vers avagy ekloga

amelyben a pásztorok Krisztus születéséről és arról beszélgetnek, hogy hogyan mentek üdvözölni azt, akiről hírt az angyal hozott nekik

Argumentum

Aegon, a gazdag pásztor azt panaszolja, hogy bár nagyon sok juha van, s közben az erdőben nyugodtan, csendesesen éli életét, mégsem boldog ő, mert nyája körül nem képes ellátni sok munkáját. Pásztorok érkeznek, hogy munkát keressenek, megkérdezi tőlük, hogy honnan valók és kicsodák. Azt felelik, hogy ők pásztorok. Felfogadja őket, s megkérdezi a nevüket, elmondja feladataikat, s átadja a nyáját, majd ő maga pihenni megy. Meglesi szorgalmukat, s éjjel valamennyit alva találja. Ezért megfeddi őket, s megbocsát nekik. Újból eltávozik, azok meg ismét elalszanak. Eközben valami fényjelenség tűnik fel. Tityrus felriad, s riasztja a többieket is. Vita és félelem támad közöttük. Erre Aegon is felébred. Hozzájuk siet, s kérdi, hogy mi történt. S íme egy Angyal hírül hozza (Jézus) születését. Futnak Betlehembe, megérkeznek, átadják ajándékaikat, énekelnek és eltávoznak.

A pásztorok neve

PASTOR PRIMUS, AEGON

Frater Joannes Chrisostomus a s. Josepho

SECUNDUS, TITYRUS

Frater Edvardus a S. Joanne Evangelista

TERTIUS DAMAETAS

Frater Ignatius a S. Alojsio

QUARTUS MENALCAS

Frater Bonaventura a S. Josepho

QUINTUS CORIDON

Frater Justinianus a S. Rosalia

SEXTUS ALEXIS

Frater Josaphat a S. Rocho

SEPTIMUS MELIBAEUS

Frater Jordanus ab Assumptione BVM

OCTAVUS POLLIO

Frater Honorius a S. Georgio

NONUS DAPHNIS

Frater Joannes a S. Antonio

DECIMUS THYRSIS

Frater Mathias a Nomine Jesu

UNDECIMUS SYLENUS

Frater Andreas a Sancto Hyacintho

DUODECIMUS LYCIDAS

Frater Stanislaus a S. Antonio

TERTIUS DECIMUS MOPSUS

Frater Raymundus a Sancta Maria

AEGON

Füre lefékszem, s nyugtat az árnyas fának a csendje,
Rátámasztom a botra az állam, s mégis a gond nyom
Boldog az ember nem lehet éppen itt a világon,
Nyomja a baj, meg a sok nyomorúság húzza a földre
Oly nyomorult, és élete percnyi csak. Ó a szegény csak.
Számolgatná élete évét, jóba' remélve.

Nem szólnék én sem a királyról, sem az urakról,
Kik hatalommal rendelkeznek, jaj, mifelettünk.
Nem gyötrődnek a rá sose bízott nyáj nehezevel.
Gazdagok ők és kényelmükben boldogan élnek.

Mily csoda: fáradt gondom is enyhül, s béke reám száll,
Melyet az égi Olymposzról rám küld a kegyesség.
Van elegendő sajt és sok tej, mit megehetnék.

Gazdagon ontja az erdő fája a drága gyümölcsét.
Juhgyapjúja a gyors kecskének a szőre melenget.

És a viruló rét megnyugtat, s drága virága.

Szépfurulyám hangjára a kecskék táncra derülnek.

Többre becülöm ezt a királynak az élvezeténél,

Megvetem én az urat, meg a fénylő szép palotáját.

Nékem az erdő oly bőséggel nyújtja az árnyat,

És a madárdal lágy ütemére pihenhet a lelkem.

Boldog vagy boldogtalan éltem? Mit tudom én már!

Mondd, ki tagadná látva a nyájam, drága szerencsém!

Egyszerű éltem az isteni kedvet rám igazítja,

S rám nyomorultra a bőség, áldás száll a magasból.

Közben a baj csapatostól szörnyen nyomja a lelkem,

Mert egyedül kell nyájam mellett vinni a munkát.

Dúsfüvel áldott erdőben hajtom a kecskék

Nyáját. Csak magam itt az akolban megfejem őket.

Birkáim gyapját én vágom minden időben.

Éjjel nappal őrzöm a nyájam, hogyha a farkas

Támad. Az Isten légyen áldott mégis e jóért!

Nyájam mily szaporán él, s nincs most az ki vigyázza.

Ember kéne ki munkámból részt venne magára,

S akkor az áldozatát is megszorítnám:

Áldoznék bőven és Istenem áldni sietnék.

Második jelenet

Jönnek a pásztorok

TYTIRUS

Mondd, kicsodás szó száll a magasba tetőled az égre?

Mit gondolsz, a tanácsunk, kérdlek, érhet-e ennyit,

Hogy bajaid nyugtassuk el, és panaszod megszűnjön.

AEGON

Miért mondjam el a gondom előtted? Nem tudom én kik

Vagytok? Merről jösztek? Mondd csak, merre hazátok!

TITYRUS

Földművesek lennénk és tudd, mi a nyájhoz is értünk.

Munkánkat felajánljuk neked. Kell-e e naptól?

AEGON

Úgy vélem Jupiter jóságát tartja tovább is.

Meghallgatta imám és küldött titeket hozzám.

Hogy munkába' leendő társaim légyetek immár.

Bús panaszomnak okát elmondom: oly szaporák most
Állatim, és emiatt sem aludni, pihenni se tudtam.
Munkámhoz a segítség kéne, pihenni szeretnék.
Ez panaszomnak oka, ezt mondom: sok már ez a munka.

TITYRUS

Társul most munkához ajánljuk kis csapatunkat,
Felvállaljuk a munkát bérért, hogyha mi kellünk.

AEGON

Felfogadom a brigádod mostan a nyájhoz örömmel, Béreteket
megadom, de szavamra ügyelnetek illik.

Munkátok végezzétek jól, s vád sose érjen.

Minden dolgok rendje a lélek. Nélküle nem lesz
Pontos a munka. Ezért elmondom rendben a dolgot.

Éppen ezért nevetek most már ismerni szeretném,

Hogy rendben végezzétek majd el ti a munkát.

TTYRUS

Ím, nevem ismert, Tityrus lennék, én vagyok az ki
Nyájam a messzi Parnasszusra vezettem el egykor.

DAMAETAS

Tityrus engem oly jól ismer messzi időtől,

S most neked itt elmondjonja, hogy Dámaetas a nevem rég.

TITYRUS

Most amit itt szólt, színigazán szólt, mondom örömmel.

MENALCAS

Aegon, ha minket béresnek keresel, nevem íme:

Ménalcas, csúfnév, én ezt használom örökké.

CORIDON

Én vagyok, én Coridon. Karthágó volt a hazám rég.

Didó nyáját hosszú időig örzeni tudtam.

ALEXIS

Róma hazám, a nevem meg régtől Alexis is ismert.

Rémus nyáját messzi hegyekben jól kiveztem.

MELIBAEUS

Mélibeus lennék, de a vénség rámtenyerezt rég:

Pásztori mesterségben nincs új: gondom a nyájam.

POLLIO

Nem tudom én, az anyám mért szólít Pollio néven.

Bactriában a hazám, és nyájam is itt legelészett.

DAPHNIS

Tója, szerencsétlen Trójám, felfalta a láng rég.

Daphnisnak hívnak, a hajam biz' a messze fehérlik.

THYRSIS

Daphnisszal a hazám egy: Trójában növekedtem

Trójában a faló meggyűlöltette a nyáját,

Hogy most barmaid is legyenek, én félhetek attól.

SILENUS

Silénus vagyok én, a hazám biz' nem tudom én még

Mert csecsemő voltam még én, hogy az édesanyácskám

Ott hagyta engem a kiscsecsemőcskét rétre kitévén.

LYCIDAS

Lúcidás a nevem és értek a kecskegidához.

Tudd, Aegon, hogy ez állatfajta fél fegyelemtől.

MOPSUS

Én az utolsó, s nem legutolsó: Mopsusi néven

Én az időjárásnak a titkát mindig is értem.

Pásztori népek az első tisztét bizd, te, ma énrám.

AEGON

Ismerem én nevetek. De mit ér ez? Hallani kéne.

Mit tudtok, mindnyájan sorban pásztori munkát,

Hogy aszerint osszam szét köztetek én ma a dolgot.

TITYRUS

Hogy mi nevünk s mihez értünk, én azt már bemutattam.

Elmondtam ki az őrző pásztor. Légyen elég ez.

DAMAETAS

Mért ez a bunkó, nyers Tityrus lett most a legelső?

Jól tudom azt, aki pásztor a nyájban, tudja a forszát.

Miért nem engem tiszteltek meg a vezetéssel?

Nádfurulyámmal a dalt oly szépen fújom a pusztán.

AEGON

Fogd be a szád, te Damaetas! Volt szó már a helyekről?

MENALCAS

Kérdezed azt, gazdánk, e Menalcas mit tud a nyájhoz:

Mást nem, csak kecskék nyáját én örzeni tudnám.

CORIDON

Én meg a birkát, kecskét jól kifejni tanultam,

És a kifejt tejből meg aludttej lesz a hűvösben.

ALEXIS

Én kicsi bárányt, kecskegidácskát örzeni szoktam.

Értek a még kicsi baknak a szarva növiséhez is még.

MELIBAEUS

Lantom majd felüdít még holnap téged is, Aegon.

Zengő játékomra a fák is táncra derülnek.

POLLIO

Én meg a juh feketén nőtt gyapját vágni tanultam,

Réges régen nyírom még a kecskemamát is.

DAPHNIS

Nyírt gyapjúból lágy fonalacsokát fonni tanultam,

Kecskénk szőréből meg filcparucstól hideg ellen.

SILENUS

Pindaruszunk dalait szép lanton verni ki tudja?

Én tudom. Ezt hallgasd, mert neked szól ez a dallam.

THYRSIS

Úgy tudom én citerámon szépen verni a sok húrt,

Délósi Apolló adja a pálmát nekem a dallért.

LYCIDAS

Én kezeim közt válik a sajt csak tiszta fehérre,

Nem szégyen kínálni az Úrnak e drága szeletből.

MOPSUS

Kürtömmek száját betapasztva a farkasüvöltést

Utánzó, hogy a farkas a hangtól messzire lódul.

AEGON

Örvendek, hogy ily szolgálakat kaptam az égtől

Juppiterünknek hálát kell majd mondani érte.

A munkáért, én mit ígértem, a pénzt megadom mind,

Bárki, amint tudhatja gyorsan tégye a munkát,

És törekedjék szorgalmáért kapni a pénzt meg.

Tityrus és Coridon, Melibaeus, Daphnis, Alexis

Nyájamat éjjel nappal dús legelőkre vezessék.

Dámetas és Thyrsis, Lycidás és ifjú Menalcas

Félénk kecskebakoknak a pásztori lesznek azonnal.

Silénusra maradjon az istállónak a gondja,

Polio fogja vigyázni, a tej, sajt meg ne romoljon.

Mopsus háljon az ólban, a hangja terelje a nyáját,

Rétről hogy hazatértek, az éjjel támasza lesztek.

Nyájamat így bizom most rátok, lám ez a munka,

Ezt végezve kicsiny pihenétek lesz bizony éjjel.

TITYRUS

Mondd, Aegon mit bizol Dámétás s Coridonra?

Maelibeusra? Ugyan hol lesznek, s mennyi a pénzük?

Harmadik jelenet

DAMAETAS

Juhpásztorként szoktam a munkát eddig a pusztán,

Úgy látom, hogy munkám nem lesz más, meg a hely se.

MENALCAS

Mit zavar az Tityrus, hogy munkánk nem tealattad

Lesz már? Hagyjad a kis csapatot! Bajlódj te magaddal!

CORYDON

Nem tudom én, és jaj te, Menalcas, nem tudod, hogy mint

Ismerem én Týyrust: de ravasz volt mindig a munkán.
ALEXIS
Kérdezel és az Aegonnak mondod mit mi beszéltünk.
Rágalmat szórsz ránk, az Aegonnak, jót akarunk mi.
TITYRUS
Fogd be a szád, te gyerek, mert íme a bot betanít majd!
Nézzed példáját vénnek, de a szád biz' a fogd be!
MOPSUS
Mit fenyegetsz a botoddal mit szidod itt az Alexist?
Honnan volna hatalmad néked ekkora botra?
Egyformák lennének? Nem? Kérlek, mondj le a görgről,
Mert botodért botomat fogod érzeni mindjárt!
MELIBAEUS
O Týyrus nem akarja a rosszat: fogd be a szád már!
Ősz, öreg, ő, higyjétek az ármányt soh'se szerette.
DAPHNIS
Sért a barátságunk? És kérdezni mért ne szabadna?
Hogy mi az új, és drága erővel bírjuk-e munkánk?
CORYDON
Engem is becsapott már gyakran Týyrusunk, jaj,
Úgy kicsavarta szavam, de korholt érte hasonlón.
TITYRUS
Esküszöm isteneinkre: mit érzek, számra kerül az.
Egyszerű ember vagyok, csak az újtól rettegek éppen.
POLLIO
Mért marakodtok? Hagyjátok már! Félre a szót itt!
Nem tisztességes e dolog, mert vénebb már Týyrusunk.
ALEXIS
Týyrusunk te bocsáss, szól, hogy mi a sértés!
Szívemből a gyanakvást én már messzire űztem.
SILENUS
Týyrusunk, kérünk, a tanácsod el sose hallgasd:
Hogy mit kéne csinálni, hogyan őrizzük a nyáját.
TITYRUS
Aegon amit mondott, ti tegyétek, bárki sajátját
Más parancsom, mert megszóltoztok, nincsen ez okból.
THYRSIS
És mondd, mink mi' csináljunk, mindjárt harmatos éj lesz.
Mink is dolgozzunk? Ezt már kérdezte Silénus.
DAMAETAS
Tudjuk, a fáradt ember mindig alszik az éjjel.
Csak pásztornép őrizi a nyáját ébren az éjbe'.
DAPHNIS
Hát te Daméas dongolkodjál! Őr legyek én is?
Immár fáradtan, elsőként alszom a földön.
MENALCAS
Őrködjön Mopsus, mert már ez a munka reá vár!
Pollio ébren virrasztván őrizze a nyáját!
CORYDON
Most, no elég már! Dolgoznunk kell! Jaj, mi szegények!
Állandóan a nyáját a réten messze követjük.
Jaj, legalább csak az ég adhatna nyugalmat a testnek!
MENALCAS
Mit lefetyeltetek? Most már minden pásztor az éjben
Lássa el, túrvén, munkáját és hagyja a szót már!
LYCIDAS
És fégyvert hosszú éjjelre használni kapunk-e?
DAMEATAS
Ébren lenni ki kíván, fent lesz, és ki akarna,
Fekve pihenjen. Thyrsis, jó éjt, csendben aludjál?
TITYRUS
Rád Silenus az istállónak a gondja maradt csak.
SILENUS
Fekszik ugyan gazdánk, s megszidhat mindenikünket. Próbálnék
én ébren lenni, de alszotok mind már.

Mért lennék én rosszabb, mint ők? Csendben elalszom.
LYCIDAS
Mondd, te Menalcas, régi barátom, én is aludjak!
Hogyha lefekszem, rájön az Aegon, s érte dühös lesz.
MENALCAS
Hogyha csoportunk együtt alszik, akkor a bűnért
Nem büntethet a gazdánk, így hát tégy, mit akarnál!
LYCIDAS
Légy jól, én kétlem, hogy már bűnömet oldod.
MELIBAEUS
Mít fecserésztetek? Hagyjátok már abba beszédtek!
Én is a társaim is már hosszán, édesen alszunk.
MOPSUS
Pollio, mondd, mi' csináljunk? Rosszabbak ne legyünk már!
Majd a kutyák őrködnék a sűrű éji homályban.
Mít ki akar, legyen úgy, testvérem, alszom az éjben.
POLLIO
Már én régen úgy gondoltam s láttam a dolgot,
Hogyha csinálunk rosszat, tán többen cselekedjünk!
Pánhadak és szatfrok hát őrizzék a nyájunk!

Negyedik jelenet

Aegon felkelti és megszidja őket

Týyrus és Damaetas, Melibaeus és te, Menalcas,
Te Corydon, Daphnis, Lycidas és Pollio, Thyrsis,
Pásztori, hűtlen nép ébredjétek. Ez a parancsom?
Így tartottátok meg eddig a nyájamat épen?
Ennyit ér szavatok hát? Többször szól az ígélet.
Érdemesek lennétek e tettért pásztori rangra?
Bizton mondom a farkas kőszál itt e vidéken,
S tőlük az élte az állataimnak függhet ezennel,
Mert a mezőn és erdőinkben jár csapatostul.
S nyájaitok mellé lefeküdni de szégyen e népnek!
Vén Týyrus rossz példát adtál rossz csapatodnak.
Rosszul fogsz bűnhődni ezért te, most legelőször.
TITYRUS
Rám ha haragszol, Aegon, Kérlek, nézd el e bűnt már,
Mert az öregség tett már engem még nehezebbé.
Mindnyájan vétkeztünk, mért szólsz csak Týyrusra?
Mondd meg nekem mért csak rám tartozna az őrség.
Pollio és Mopsus látták voln' el eme munkát.
Józan vagy te, uram, hát el né feledd, mit akartál!
Ostoba, Mopsus, lásd szidalomra de jó okot adtál!
Nemde parancsom volt hogy az éjjel járjon a szád csak?
És ne aludj, de a többieket se hagyjad aludni.
Vétkesen őrzöl, majd a botomból éberem őrködsz!
MOPSUS
Légy kegyes, Aegon, már ez többé én se csinálom,
Fáradt tagjaimat letéperte az ostoba álom.
AEGON
Mindnyájan vétkeztetek itten. Még mit akartok?
Vétkeitek épp ugyanaz s vádollar benneteket is már
Felszólítlak azért, hogy óvatosak legyetek már!
Felszólítlak másodszer még, éberem őrködj!

Ötödik jelenet

TITYRUS
Elmúlt már az a nap, hogy Aegont ismeri népünk,
Most mi' csináljunk. Nem szólok, holnapra talán majd...
MOPSUS
Engem már az öreg, sosem vert el, el se viselném.
Reggeli nap bizonyára a hajnal messzire kerget.

Holnap elutazom én, no, aludj csak Mopsus az éjben.

CORYDON

Bárki közülünk visszatérjen a régi hazába!

Lopja már farkas a nyáját...? Bánom is én, ha oroszlán.

(Először tűnik fel a fény.)

DAPHNIS

Jaj, Corydon, hogy lankad a testem! Kelj, te Menalcas!

Vagy már rózsás nap sugarazza a hegynek az ormát?

És ez a rút, hazug éj már nappal csalt le a földre?

MENALCAS

Mit rettegsz, Daphnis, te bután? Szavaid megijesztenek.

Félsz te az Aegontól és ettől kába az álmod.

Melibaeus mért horkolsz? Mért hátadra feküdtél?

Nem hallod? Oly zajt csapsz, mintha verne a gazdád.

MELIBAEUS

Ostoba gyermek, húzzad a lóbórt és ne beszélj már!

CORYDON

O, te hatalmas Isten, árnykép játszik eszemmel?

Nem tudom én, Damaetas, hogy mily fény tűnt fel az égből.

Vagy valamely istenség csendben szállt le az égből.

DAMAETAS

O, Corydon, Corydon, bár nálam biz' öregebb vagy,

Őszül már a szakállad, mit szölsz gyermeki módon?

Ily álmok szokták megcsalni az ostoba ifjút.

SILENUS

Egyvalaki itt már esztelenül megrontja az álmunk.

Elzárom száját és még móresre tanítom.

(Másodszor jelenik meg a fény.)

DAPHNIS

Pollio, mit lást ott? Lám lángol az éjjeli égből?

POLLIO

Nem tudom én, tán kóbor tűz most falja a kastélyt,

Csillagos égből éppen visszasugárzik a lángja.

THYRSIS

Jól sejtett valamit az Alexis füre feküdvé,

Hogy birkáit a réten messze legelni terelte.

LYCIDAS

Jaj, ez a fény, úgy látom! Rettegek én is, im ettől.

Hozzátok szólnék, s nem nyílik a szóra a szájam.

SILENUS

Oly forró ez az éj, ma sem alszom a szörnyű melegbe.

Félek, mert féltek ti is, és gonosz álmom ijesztő.

(Harmadszor jelenik meg a fény.)

MENALCAS

Méért alszol, Tityrus? Melibaeus, jöjj, te, segíts már!

Falja a láng az akolt már, omlik a tűz melegétől.

CORYDON

Tán sokat ittál? Ám mostantól józanul éljél,

Mert a botommal a hátadon végighúzó azonnal.

(Negyedszer jelenik meg a fény.)

MOPSUS

Jaj, mely földre születtem én, egyesül sose értem.

Nincsen itt, ki segítene, majdnem elveszek immár.

Damaetas, Thyrasis, Lycidas és többi barátok,

Keljetek, im a világnak a sarkai omlanak össze,

Vagy minden ember holtta lesz égi tüzeiktől.

Hatodik jelenet

AEGON

Hű szolgák és drága barátim, baj van az éjben?

Tityrusom szólj színigazából, hogy mi e lárma.

Tán az a farkas nem tágít el most a hodálytól?

TITYRUS

Nem a csikasztól ijedtek, de az égi tüzeiktől.

Félelmet s csodadolgot éltünk meg Aegon itt mi.

Hetedik jelenet

(Angyal érkezik, aki a Betlehemben született Jézus születését hirdeti)

ANGELUS

Új Istennek kedves népe, félni ne féljél

Angyalként küldött Isten az égből ide.

Már örömnöpe léssen a földi tiszta világnak,

Mert emberként jött, őt kívánta a nép.

Szentként tisztelték őt ősi hitünk s az Atyák is.

Jött le a földre akit, prófétának atyák.

Jósoltak és ünnepi versbe kizengte Sybilla

Jött a világra akit, s nem ismerte az ember.

Néma az állat azonban a vad még ismeri Istent

Üdvözítőként jött földre kihirdetem őt.

Néktek, im legelőször az égből hoztam e hírt le.

Hogy Isten az egekből emberi testbe leszállott.

Ámde szegény a szegény, mert szülte az Anyja szegénynek

Gögös kastélyok zárva maradnak előtte.

Testecskejét Anyja az istállóba helyezte,

Csak az ökör s a csacsi eszeget jászola mellett.

Szüzanya és nevelő apjával láthatod őt meg.

Tüstént menjetek, Betlehem rejti az Istent.

Isten volt, ki imént oly fénylőn adta a fényjelt.

TITYRUS

Itt hagyom én nyájam s a hodályt hogy lássam az Istent.

Mint Angyal szólt róla így: Istennek csodatette.

AEGON

Tityrus állj, mindenünknek hálát zengeni illik,

Együtt induljunk hát Istenhez ki az égből

Jött le közénk. De nem illő üres kézzel az Istent

Megközelíteni. Ezért kiki mennyire képes ezennel

Adja ajándékát. Én adnék kecskegidácskát.

TITYRUS

Most született nekem tegnap egy kecskegidácska,

Ezt én visszaadom majd pásztortársak, örömmel.

DAMAETAS

Én a Fiúcskánknak leviszek majd egy kicsi bárányt,

Melyet úgy szeretek, hogy az ágyamban heverészett.

MENALCAS

Íme a hímbarányka talán kell Kisfiúkának

Hímbarányom adom én Istennek, a Gyereknek.

CORYDON

Pásztori társak, adok majd nagytarajú kakasocskát.

ALEXIS

Ízlik majd ez a tej, és táncolok én a Kicsinynek.

MELIBAEUS

Nemrég töltöttem hurkát, amiből viszek egyet.

POLLIO

Én is adok már jól megpréselt sajtot az Úrnak.

DAPHNIS

Ízlik a jói töltött kolbász biz' a Kisfiúkának.

THYRSIS

Hogy a Fiúnak az Anyja, a tiszta, ajánljon az égbe,

Kisjézusnak adom, majd hőszerű gyapjam örömmel.

SILENUS

Éneklő madaracskát én fogtam, felajánlom.

LYCIDAS

Én meg e kotlóst, őrzi a csirkét néki ajánlom.

MOPSUS

Szűz Anyja a Fiát majd szörmémmel betakarja.

AEGON

Nos, testvérek a hangszert itt most kéne próbálni!

Hogyha ajándékunk átadtuk zengjen a dal is.
így hát induljunk el a betlehemi istállóba.

Nyolcadik jelenet

(Üdvözlík Jézust a pásztorok.)

MIND

Üdvözlég, te Fiú, Te hatalmas az égben, az Isten
Üdvözlég, Kit a fénylő ég s a világ is imád csak.
Minden lett a szavadtól, létét mert te megadtad.
Hisszük, hogy a kezedtől lettünk mink e világra.
Isten vagy egyedül, megvalljuk tiszta szívünkéből.
Vedd el, mit mi adunk, kicsiség ez a tiszteletedre.
(Átadják az ajándékot.)

AEGON

O, Isten, lé a földnek, az égnek a legmagasabbja,
Mondd, ki akarta szegénységet lé viselj!

Én a szegénységért ezt, vedd el, adni akarnám.

TITYRUS

Ugye, Te Isten vagy, s neked égben az otthonod oly szép,
Mégis az istállóban születél rongyba takarva.
Íme gidácska, a bőre a húsa ma megmelegíthet.

DAMAETAS

íme, a kisbárány, velem élt, nézd mily szelidecske!
Nyújtson szép örömet mostantól tánca előtted.

MENALCAS

Kell ez a tej, ha a Szentszűz Jézuskának odadja,
Íme a juh, valahányszor megfejed adja tejét ő.

CORIDON

Itt a kakaska, adom, Szentszűznek és a Fiának,
Hogyha a Gyermekek sír, tovaúzi az álmod a hangja.

ALEXIS

Ezt eszem én egyedül, a tejet adom én, pici Gyermekek,
Éhség, szomjúság oly messzire távozik ettől.

MELIBAEUS

Íme a hurka adom ezt, pásztori durva kezemből,
Ebből Édesapád József jóllakhat örömmel.

POLLIO

Én a kezemmel frissen gyúrtam néked e sajtot,
Most adom át néked, oly kedves Urannak örömmel.

DAPHNIS

Egyszerű pásztortól kapod, íme e jó puha kolbászt,
Szép Csemete, adjál másnak, s így laksz jól Te belőle.

THYRSIS

Hogy ne reméj a hidegtől, Jézus, gyapjam adom csak,
Kérd meg az Édesanyád, hogy kössön téli ruhácskát.

SEILENUS

Ím, kicsi Jézus, örvendj éneklő madaramnak.
Fáról fogtam tegnap szorgalmas kezeimmel.

LYCIDAS

Vedd el, szent Gyermekek a szegénytől ezt a tyukocskát,
Lúcidás adja, ma, s adja a tyúk még mára tojását.

MOPSUS

Nem fogsz, szép Gyermekek, meghalni a szörnyű hidegtől,
Bundám lesz a tiéd, az anyád díszítse ki szépen.

MIND

Most mind lesz a tiéd, hoztuk mi a durva kezünkkel,
Pásztorajándék lesz mostantól mind a tiéd már.

Jönnek majd bölcsek és hoznak jobbakat is még,
Ne értékét nézd, szívünkéből jött az ajándék.

CORYDON

Szűzanya egy kicsikét még játszani kéne, zenélnénk.
Engedd ezt minekünk, ám nemcsak játszani akarnánk.
Póri a hangunk, bár a Fiúcskát frissíti nótánk.

(A pásztorok dala)

Üdvözlég, ég, ég üdvözlég,
Drága Fiú, ó üdvözlég!
Isten adott, Istenember
Betlehemben megszületett
Köszöntünk téged pásztorok,
Nyájuk mellé tett gondnokok
A világnak Javítója
Embereknek Megváltója,
Neked szól a madárénekek,
Szép énekünk fogadd, kérlek.
Örül minden teremtményed,
Elhoztad az üdvösséget.
Föld és égbolt, tenger, csillag
Égben élő szárnyas angyal,
Örvendenek, hogy születted,
Minden fájdalmat elvittél.
Mi is velük örvendezünk.
Ajándékot ad a kezünk.
Magunkat neked ajánljuk,
Áldj meg minket, azt kívánjuk!

(Búcsúzás)

TITYRUS

Boldog Istenanyánk, szent József, íme könyörgünk, őrizzétek a
Kisdedet itt mind érte könyörgünk!

AEGON

Elmenvén e hodálytól, kérünk, áldd meg a pástort,
Isten, mindnyájunknak küldd áldásod az égből!